

Bruxelles, 12.6.2018
COM(2018) 483 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
referitor la restricțiile privind plățile în numerar

1. INTRODUCERE

La 2 februarie 2016, Comisia a publicat o Comunicare către Parlamentul European și Consiliu privind Planul de acțiune pentru consolidarea combaterii finanțării terorismului¹. Planul de acțiune s-a bazat pe normele UE existente în vederea adaptării la noile amenințări și a vizat actualizarea politicilor UE în conformitate cu standardele internaționale. Acesta a abordat numeroase aspecte și soluții în diferite domenii legate de finanțarea terorismului.

În contextul acțiunii Comisiei de a extinde domeniul de aplicare al Regulamentului privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniunea Europeană, s-a făcut referire la oportunitatea de a analiza relevanța introducerii unor eventuale limite superioare pentru plățile în numerar². Planul de acțiune a menționat, de asemenea, că „în mai multe state membre sunt în vigoare interdicții pentru plățile în numerar care depășesc un anumit prag”. Cu toate acestea, astfel de interdicții nu au fost luate în considerare la nivelul UE.

În Concluziile sale privind lupta împotriva terorismului, Consiliul Afaceri Economice și Financiare („ECOFIN”) din 12 februarie 2016 a invitat Comisia „să analizeze necesitatea unor restricții adecvate privind plățile în numerar care depășesc anumite praguri”.

Ca urmare a planului de acțiune și a sprijinului oferit de ECOFIN, serviciile Comisiei au inițiat contacte informale cu statele membre pentru a colecta informații despre practicile lor în domeniu, experiența lor națională legată de restricțiile privind plățile în numerar și opiniile acestora cu privire la o potențială inițiativă în acest domeniu.

La Consiliul ECOFIN din 17 iunie 2016, Comisia a raportat cu privire la acest sondaj informal rapid și a anunțat că se va efectua o evaluare detaliată a impactului, inclusiv o analiză a costurilor și beneficiilor unei potențiale acțiuni a UE. Această evaluare ar include, de asemenea, o consultare publică³.

Comisia a comandat un studiu de impact unui contractant extern⁴, iar în perioada martie-mai 2017 a fost întreprinsă o consultare publică.

Constatările studiului realizat de contractant au sugerat că restricțiile privind plățile în numerar nu ar împiedica în mod semnificativ finanțarea terorismului, dar au indicat că astfel de restricții ar putea fi utile în combaterea spălării banilor. Studiul a constatat, de asemenea, că existența unor restricții divergente la nivel național are un impact negativ considerabil asupra pieței interne prin denaturarea concurenței și prin crearea unor condiții de concurență inechitabile între unele întreprinderi.

¹ COM (2016)50.

² Planul de acțiune a indicat că „plățile în numerar sunt utilizate la scară largă în finanțarea activităților teroriste. În acest context, ar putea fi analizată și relevanța introducerii unor eventuale limite superioare pentru plățile în numerar. În mai multe state membre sunt în vigoare interdicții pentru plățile în numerar care depășesc un anumit prag”.

³ Inițiativa a fost validată în planificarea agendei Comisiei din decembrie 2016, iar la 23 ianuarie 2017 a fost publicată o evaluare inițială a impactului, care a prezentat justificarea pentru o analiză suplimentară

⁴ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/plan_2016_028_cash_restrictions_en.pdf.

⁴ Link HTML la raportul Ecorys

Scopul prezentului raport este de a prezenta constatările studiului și ale consultării publice. Raportul ar trebui citit împreună cu studiul, care conține informații mai detaliate.

2. CONTEXT

2.1. Caracteristicile numerarului

În sensul prezentului raport, „numerar” înseamnă bancnote și monede emise de băncile centrale.

Studiul oferă informații detaliate privind utilizarea numerarului în diferite țări⁵. Studiul ocazional al Băncii Centrale Europene *The use of cash by households in the euro area* [Utilizarea numerarului de către gospodăriile din zona euro] oferă, de asemenea, informații valoroase privind utilizarea numerarului la punctul de vânzare, pe baza unui sondaj efectuat în 2016⁶. Conform acestui raport al Băncii Centrale Europene, numerarul rămâne cel mai comun mijloc de plată în zona euro și reprezintă în continuare un mijloc semnificativ de tezurizare.

La evaluarea unei posibile limite privind plățile în numerar, Comisia s-a concentrat asupra plăților cu valoare ridicată, care reprezintă doar o mică parte din toate tranzacțiile în numerar⁷. Nu a fost vizată utilizarea numerarului în general.

2.2. Cadrul juridic

2.2.1. La nivelul UE

În prezent, la nivelul UE nu există legislație care să limiteze plățile în numerar⁸. Cu toate acestea, două instrumente juridice impun obligații privind utilizarea numerarului.

Regulamentul privind controlul numerarului prevede un sistem de controale aplicabil persoanelor fizice care intră sau ies din Uniune transportând valută sau instrumente negociabile la purtător în valoare de 10 000 EUR sau mai mult. La 21 decembrie 2016, Comisia a emis o nouă propunere legislativă menită să consolideze în continuare aceste controale. Propunerea este negociată în prezent de colegiitori.

A patra directivă privind combaterea spălării banilor impune obligații de precauție pentru persoanele care comercializează bunuri, în măsura în care acestea efectuează sau încasează plăți în numerar cu o valoare de cel puțin 10 000 EUR, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele⁹.

⁵ A se vedea studiul, p. 18-21.

⁶ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op201.en.pdf>

⁷ A se vedea Studiul ocazional al BCE, pagina 25.

⁸ Trebuie observat că în această etapă nu au fost evaluate aspectele juridice ale unei posibile măsuri UE de impunere a unor restricții privind plățile în numerar.

⁹ Directiva a fost actualizată recent prin cea de a cincea directivă privind combaterea spălării banilor.

2.2.2. *La nivelul național*

Majoritatea statelor membre ale UE au restricții privind plățile în numerar¹⁰. Aceste restricții variază de la praguri de 500 EUR până la 15 000 EUR. Măsurile respective sunt destul de eterogene, cu diferențe în ceea ce privește tipul de măsuri, pragurile și acoperirea. De asemenea, trebuie remarcat faptul că numărul statelor membre ale UE care impun restricții privind plățile în numerar a crescut rapid în ultimii ani, de la 4 în 2008 la 17 în septembrie 2017.

3. MĂSURILE LUATE ÎN URMA CONSILIULUI ECOFIN DIN 17 Iunie 2016

Pentru a mobiliza resursele în mod eficient, a fost comandat un studiu unui contractant privat, un consorțiu alcătuit din Ecorys și Centrul de Studii Politice Europene (CEPS). Scopul principal al studiului a fost de a evalua impactul potențial al restricțiilor privind plățile în numerar asupra activităților ilicite și asupra pieței interne¹¹.

În conformitate cu Orientările privind o mai bună legiferare, în perioada 1 martie 2017 - 31 mai 2017 a fost întreprinsă o consultare publică. Rezultatele acestei consultări sunt prezentate în secțiunea 4 și indică faptul că o mare majoritate a respondenților s-a opus în mod clar oricărei restricții privind plățile în numerar.

În februarie 2018, contractantul a finalizat studiul. Principalele concluzii au fost că restricțiile privind plățile în numerar ar avea un impact pozitiv limitat asupra finanțării terorismului sau asupra fraudei fiscale. Cu toate acestea, studiul a concluzionat, de asemenea, că restricțiile privind plățile în numerar sunt utile în combaterea spălării banilor și că existența unor restricții divergente la nivel național are un impact negativ semnificativ asupra pieței interne prin denaturarea concurenței și crearea unor condiții inechitabile între unele întreprinderi.

4. CONSULTAREA PUBLICĂ

În perioada 1 martie 2017 – 31 mai 2017, a fost întreprinsă o consultare publică printr-un sondaj online care a invitat respondenții să răspundă la diverse întrebări referitoare la chestiunea restricțiilor privind plățile în numerar¹².

Au fost identificate trei obiective diferite pentru consultarea părților interesate.

În primul rând, s-a recunoscut că numerarul a rămas cel mai accesibil mijloc de plată, iar în unele state membre numerarul era puternic legat de imaginea libertății personale a cetățenilor. Prin urmare, orice potențială modificare a politicii ar fi sensibilă și ar afecta toți cetățenii. În acest context, primul și principalul obiectiv al consultării a fost colectarea de opinii ale publicului în general cu privire la eventuala introducere a unor restricții privind plățile în numerar.

În al doilea rând, dat fiind faptul că numerarul este utilizat în continuare pe scară largă, inclusiv în cazul plăților mai mari, în special în anumite sectoare economice și de către multe întreprinderi mici și mijlocii, s-a recunoscut că sectoarele și actorii economici în cauză pot fi afectați în mod semnificativ prin introducerea unor restricții privind plățile în

¹⁰ Studiul oferă o imagine detaliată asupra legislației naționale în vigoare la sfârșitul anului 2017 (p. 25-29).

¹¹ Pentru o descriere detaliată a metodologiei urmate, a se vedea studiul, p. 31-35.

¹² Rezultatele brute sunt disponibile la adresa: <https://ec.europa.eu/eusurvey/publication/CashPayments>.

numerar. Din acest motiv, un al doilea obiectiv al consultării a fost colectarea de opinii din partea părților interesate care sunt active în sectoare sau activități care se bazează în mod semnificativ pe numerar, în special obținerea unei evaluări de către aceștia a impactului pe care orice astfel de restricție l-ar avea asupra activităților lor.

În cele din urmă, având în vedere obiectivul de combatere a finanțării terorismului și a altor activități ilegale, au fost solicitate, de asemenea, opiniile experților în materie penală și de asigurare a aplicării legii cu privire la relevanța restricțiilor privind plățile în numerar în raport cu acest obiectiv specific.

Deși au existat trei categorii de respondenți, trebuie subliniat faptul că prima categorie de respondenți – publicul larg – a constituit ținta principală a sondajului electronic, care a fost realizat cu ajutorul unui instrument electronic permițând colectarea unui număr considerabil de răspunsuri. Întrebările au fost concepute ținând cont de această categorie. Alte categorii precum, de exemplu, sectorul economic și profesioniștii însărcinați cu asigurarea aplicării legii nu au fost excluse din sondaj și au avut, de asemenea, posibilitatea de a contribui. Cu toate acestea, respectivele părți interesate au fost consultate, de asemenea, printr-un sondaj mai pronunțat calitativ în cadrul studiului extern. Sondajul public nu a fost conceput pentru a răspunde în mod specific caracteristicilor acestor părți interesate.

Consultarea publică a inclus mai multe întrebări. Toate detaliile legate de întrebări și răspunsurile la acestea au fost publicate¹³.

Principalul mesaj în urma sondajului a fost că o majoritate substanțială (94,94 %) a răspuns negativ la întrebarea „Ați fi de acord cu introducerea unor restricții privind plățile în numerar la nivelul UE?” Aceasta a fost o viziune împărtășită de respondenți, indiferent dacă astfel de restricții erau sau nu în vigoare în țara lor de reședință.

O asemenea reacție negativă poate fi explicată prin faptul că întrebarea se referă la introducerea unei interdicții generale, care ar fi aplicabilă în mod potențial fiecărui cetățean (spre deosebire, de exemplu, de o interdicție de a produce anumite substanțe chimice, care se aplică, prin definiție, exclusiv potențialilor producători industriali). Mai mult, este clar că aceste consultări publice reflectă doar opinia respondenților care se oferă voluntar să răspundă la sondaj, spre deosebire de sondajele de opinie în care respondenții sunt contactați proactiv într-un mod sistematic.

În acest context, ar trebui clarificat faptul că majoritatea respondenților au provenit din trei state membre: Austria, Germania și Franța. Acesta a fost rezultatul publicității acordate consultării în mass-media națională din aceste țări. Comisia nu a efectuat nicio comunicare orientată. Cu toate acestea, rezultatele din alte țări nu au fost diferite în mod semnificativ față de tendința generală observată în cele trei țări.

5. REZULTATELE STUDIULUI

5.1. Rezultatele studiului în ceea ce privește finanțarea terorismului

Numerarul este folosit pe scară largă de către teroriști și infractori deoarece îi ajută să reducă la minim șansele de a fi prinși¹⁴. Numerarul oferă anonimat și facilitează abilitatea

¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/statistical_overview.pdf

¹⁴ Studiul, p. 21.

de a ascunde nu numai activitățile ilegale, ci și tranzacțiile juridice auxiliare care ar putea fi urmărite de agențiile de aplicare a legii. Numerarul joacă un rol semnificativ în multe activități teroriste.

Cu toate acestea, analiza detaliată a unei selecții de atacuri teroriste recente prezentate în studiu a evidențiat, de asemenea, că restricțiile privind plățile în numerar ar fi avut un impact redus asupra capacității de pregătire a atacurilor.

În primul rând, se observă o tendință de scădere a costurilor atacurilor teroriste după atacurile din 11 septembrie, adesea sub 10 000 EUR, aceasta fiind o fracțiune din bugetul estimat al atacurilor din 11 septembrie, situat între 400 000 și 500 000 USD.

În al doilea rând, într-un astfel de buget limitat, valorile tranzacțiilor individuale sunt adesea chiar mai mici și, prin urmare, nu ar fi fost afectate de restricții care ar viza numai plățile cu valoare ridicată. Analiza studiului de caz prezentat în cadrul studiului¹⁵ demonstrează acest lucru în mod extensiv.

În sfârșit, trebuie să se observe faptul că, atunci când se evaluează impactul unei interdicții de plată în numerar asupra terorismului și asupra altor activități infracționale, trebuie făcută o distincție între impactul asupra tranzacțiilor ilicite și cel asupra tranzacțiilor licite.

Tranzacțiile ilicite sunt tranzacții ilegale (cum ar fi achiziționarea de explozivi) sau tranzacții aparent licite în care ambele părți știu că acestea servesc unei activități ilegale. În măsura în care aceste tranzacții sunt deja ilegale și părțile riscă în mod conștient urmărirea penală și măsurile de aplicare a legii, este îndoielnic faptul că interzicerea plăților în numerar ar fi respectată sau ar avea vreun efect disuasiv. Este puțin probabil ca infractorii, care încalcă deja în mod intenționat legea, să fie descurajați de o interdicție suplimentară în ceea ce privește plata tranzacției. Acest lucru este valabil mai ales atunci când sancțiunile asociate cu această interdicție suplimentară sunt ne semnificative în comparație cu sancțiunile asociate activității infracționale principale.

Tranzacțiile licite sunt tranzacții auxiliare activității infracționale principale care nu sunt ele însele de natură penală (cum ar fi închirierea unei mașini) și pentru care se poate considera că respectiva contraparte (de exemplu, compania de închiriere de mașini) nu este conștientă de scopul infracțional al tranzacției (de exemplu, transportul explozivilor). În acest context, interdicția de a plăti în numerar ar putea fi respectată la inițiativa contrapărții oneste, ceea ce ar conduce la plata tranzacției prin alte mijloace sau la neefectuarea tranzacției. Din nefericire, în acest caz se poate estima că, întrucât aceste tranzacții sunt licite și comune, plata lor cu mijloace care pot fi urmărite nu ar permite neapărat identificarea unei activități suspecte. Trebuie remarcat faptul că multe astfel de tranzacții comune au fost plătite efectiv prin mijloace care pot fi urmărite în pregătirea recentelor atacuri teroriste, fără a ridica semnale de alertă¹⁶.

În concluzie, interdicțiile privind plățile în numerar cu valoare ridicată nu ar împiedica în mod semnificativ și direct finanțarea activităților teroriste sau a altor activități infracționale. Majoritatea tranzacțiilor nu ar fi afectate sau interdicția ar fi probabil ignorată ori ar fi respectată numai în ceea ce privește tranzacțiile care sunt atât de comune încât este puțin probabil ca acestea să provoace suspiciuni.

¹⁵ A se vedea studiul, p. 38-54.

¹⁶ A se vedea studiile de caz la care se face referire în studiu.

5.2. Rezultatele studiului în ceea ce privește fraudă fiscală

În timp ce fraudă fiscală¹⁷ și utilizarea numerarului sunt adesea asociate, studiul demonstrează că relația dintre cele două nu este întotdeauna clară¹⁸.

În primul rând, deși există o anumită corelație între utilizarea numerarului într-o economie și nivelul de fraudă fiscală, se pare că alți factori joacă, de asemenea, un rol important, ceea ce ar explica existența unor excepții (cum ar fi în cazul Austriei, care are un nivel scăzut de fraudă fiscală, dar o utilizare ridicată a numerarului).

În al doilea rând, deși numerarul este utilizat în mod extensiv pentru finanțarea terorismului și a altor activități infracționale, o formă semnificativă de fraudă fiscală se realizează prin tranzacții fără numerar, fraudă bazându-se pe structuri și operațiuni juridice complexe, care sunt adesea de natură multinațională și care nu implică nicio formă de utilizare a numerarului. În aceste cazuri, interzicerea plăților în numerar ar fi total ineficace.

În cele din urmă, în situațiile în care numerarul este într-adevăr utilizat pentru fraudă fiscală, se pot distinge două cazuri. În ambele cazuri, restricția privind plățile în numerar nu pare să îndeplinească scopul limitării fraudei. Primul caz implică tranzacții în care ambele părți sunt implicate în fraudă fiscală, cum ar fi munca nedeclarată. Astfel de tranzacții pot avea o valoare ridicată (cum ar fi plățile salariale), dar pentru că ambele părți sunt deja expuse sancțiunilor asociate fraudei fiscale, interzicerea plăților în numerar ar avea un efect de descurajare limitat. Cel de al doilea caz se referă la tranzacții în care o singură parte se bazează pe tranzacția de tip numerar pentru a comite fraudă fiscală (în general, un vânzător), în timp ce cealaltă parte rămâne neimplicată și nu este conștientă de fraudă. Comisia consideră că restricțiile privind plățile în numerar ar putea avea un impact în astfel de cazuri. Cu toate acestea, având în vedere că sumele implicate în astfel de tranzacții sunt adesea scăzute (de exemplu, notele de plată la restaurant), acestea nu ar intra, în general, sub incidența unei interdicții privind plățile în numerar cu valoare ridicată¹⁹.

În concluzie, s-ar părea că o restricție privind plățile în numerar cu valoare ridicată ar avea doar un impact limitat asupra fraudei fiscale, cu excepția cazului în care pragul este stabilit la un nivel foarte scăzut.

5.3. Rezultatele studiului în ceea ce privește spălarea banilor

Multe acte infracționale sunt comise cu scopul de a genera profituri pentru individul sau grupul care săvârșește actul respectiv. Spălarea banilor este procesarea veniturilor provenite din săvârșirea de infracțiuni²⁰ pentru a ascunde originea lor ilegală, astfel încât banii care rezultă par legali și pot fi cheltuiți în economia reală²¹. Astfel cum s-a arătat în

¹⁷ Fraudă fiscală trebuie diferențiată de evaziunea fiscală, care constă în utilizarea unor metode sofisticate, dar legale de evitare sau de reducere a facturilor fiscale.

¹⁸ Studiul, p. 64-67.

¹⁹ Studiul, p. 133.

²⁰ Produsele provenite din săvârșirea de infracțiuni trebuie înțelese în sensul cel mai larg și includ, în special, profiturile din fraudă fiscală.

²¹ Aceasta este o diferență importantă față de terorism, unde obiectivul nu este îmbogățirea individului sau a grupului, ci teroarea. În cazul terorismului, venitul nu este un obiectiv, ci un mijloc de realizare a obiectivului. Teroriștii sunt, în general, mai puțin preocupați de spălarea fondurilor, întrucât aceștia nu intenționează să le cheltuiască în mod legal. Comploturile teroriste recente nu par să fi avut scopuri

studiu²², este clar că tranzacțiile în numerar joacă un rol important în spălarea banilor, principalul motiv fiind acela că, în pofida creșterii constante a metodelor de plată fără numerar și a profilului în schimbare al infraționalității (cu o creștere a criminalității cibernetice, a fraudei online și a piețelor online ilicite), activitățile infraționale continuă să genereze profit sub formă de sume mari de numerar. Astfel, numerarul este adesea punctul de pornire al spălării banilor, care necesită, prin urmare, unele tranzacții în numerar, adesea prin achiziționarea de bunuri cu valoare ridicată. Raportul Comisiei Europene privind evaluarea supranațională a riscurilor²³ evidențiază, de asemenea, rolul important jucat de numerar în spălarea banilor (a se vedea, în special, capitolele 2.1.4 și 2.2.1).

Deși nu toate tranzacțiile în numerar ar fi afectate de o restricție privind plățile în numerar, tranzacțiile legate de spălarea banilor adesea au o valoare ridicată. O interdicție sau o obligație de declarare ar elimina anonimatul tranzacției și ar face dificilă spălarea banilor prin achiziționarea de bunuri cu valoare ridicată. Cu toate acestea, valoarea totală a acestor tranzacții, precum și impactul unei restricții privind plățile în numerar asupra spălării banilor în general nu pot fi cuantificate cu precizie. În acest context, o obligație de declarare ar furniza deja informații autorităților de aplicarea legii. Cu toate acestea, eficacitatea unei obligații de declarare ar depinde de nivelul de respectare de către comercianții de bunuri de valoare ridicată și de măsura în care rapoartele sunt analizate și utilizate efectiv ca informații operative, informații sau probe în cadrul investigațiilor privind spălarea banilor. Se estimează costuri de conformitate mai mari în comparație cu costurile generate de o simplă interdicție privind plățile în numerar²⁴.

O caracteristică specifică a spălării banilor este aspectul său internațional și faptul că infractorii exploatează diferențele dintre legislațiile naționale cu privire la rapoartele de tranzacții în numerar și limitările plăților în numerar²⁵. Diferențele dintre legislațiile statelor membre ale UE privind limitările plăților în numerar nu numai că împiedică buna funcționare a pieței interne (a se vedea mai jos), dar oferă și oportunități de a eluda controalele din țara lor de origine prin investiții în întreprinderi cu flux crescut de lichidități într-un alt stat membru al UE fără niciun control sau cu un control mai scăzut al cheltuielilor în numerar. Cu alte cuvinte, existența limitărilor privind plățile în numerar în unele state membre și absența acestora în alte state membre creează posibilitatea de a eluda restricțiile prin mutarea într-un alt stat membru al UE.

În concluzie, se pare că restricțiile omogene privind plățile în numerar cu valoare ridicată, fie sub forma unei interdicții, fie sub forma unei obligații de declarare, ar avea un impact pozitiv asupra luptei împotriva spălării banilor, chiar dacă acest impact nu ar putea fi cuantificat cu exactitate. Dat fiind faptul că spălarea banilor este, de regulă, un produs secundar al altor activități infraționale sau ilicite, un astfel de impact pozitiv se va extinde indirect la combaterea activităților respective, chiar dacă restricțiile nu ar afecta activitățile în sine.

infraționale lucrative. De obicei, infractorii obțin în mod ilegal fonduri în scopul introducerii acestora în sistemul financiar legitim. Teroriștii obțin fonduri în mod legal (salarii, împrumuturi, vânzarea de bunuri etc.) și le cheltuiesc pentru o activitate infrațională.

²² Studiul, p. 57-64.

²³ COM (2017) 340.

²⁴ Studiul, p. 10.

²⁵ Studiul, p. 67-70.

5.4. Rezultatele studiului în ceea ce privește piața internă, denaturarea concurenței și restricțiile privind plățile în numerar

Existența unor restricții naționale divergente ridică întrebarea dacă aceste restricții determină deplasarea activităților la nivel transfrontalier. Studiul răspunde pozitiv la această întrebare.

O piață internă funcțională necesită menținerea unor condiții echitabile în toate statele membre ale UE, ceea ce nu se poate realiza atunci când legislația variază în mare măsură la nivelul statelor membre. Denaturările funcționării pieței interne pot afecta atât consumatorii, cât și întreprinderile.

Restricțiile diferite privind plățile în numerar pot conduce la trecerea consumatorilor și a întreprinderilor la o metodă alternativă de plată, la neexecutarea tranzacției sau la relocarea tranzacției într-o jurisdicție în care nu există astfel de restricții.

Acest aspect a fost examinat în cadrul studiului²⁶, care a analizat comportamentul transfrontalier al cumpărătorilor și al vânzătorilor și a efectuat o evaluare econometrică a unor sectoare specifice care se bazează în mod semnificativ pe numerar.

În ansamblu, rezultatele, în special pentru țările din zona euro, susțin presupunerea că restricțiile privind plățile în numerar au un impact asupra deplasării veniturilor dintr-o țară în alta în cazul unor restricții divergente privind plățile în numerar. Acest lucru este valabil atât pentru restricțiile naționale privind plățile în numerar, cât și pentru restricțiile privind plățile în numerar din țările vecine, primele având un efect negativ, iar cele din urmă având un impact pozitiv asupra veniturilor sectoarelor cu flux crescut de lichidități. În acest context, studiul concluzionează că restricțiile privind plățile în numerar denaturează piața internă²⁷.

Trebuie subliniat faptul că o astfel de deplasare a veniturilor se referă atât la tranzacțiile legitime, cât și la tranzacțiile efectuate în scopul spălării banilor. Cele din urmă nu sunt tranzacții ilegale în sine, ci tranzacții normale efectuate pentru scopul ilegal exclusiv de spălare a banilor în care cealaltă parte (în general un vânzător) nu este complice sau conștientă de scopul nelegitim al tranzacției. Cu toate acestea, ambele tipuri de deplasări ale tranzacțiilor au un impact asupra integrității pieței interne și conduc la condiții de concurență inechitabile, ceea ce ar putea denatura concurența. Este însă important să se considere că, în afară de afectarea pieței interne, deplasarea transfrontalieră a tranzacțiilor destinate spălării banilor scade, de asemenea, eficacitatea restricțiilor naționale pentru combaterea spălării banilor.

Pe baza studiului, se pare că restricțiile divergente la nivelul statelor membre conduc la deplasări artificiale ale activităților comerciale la nivel transfrontalier²⁸. Acest lucru afectează atât integritatea pieței interne, cât și eficiența măsurilor naționale în atingerea obiectivelor lor de politică publică.

²⁶ Studiul, p. 70-77.

²⁷ Studiul, p. 77.

²⁸ Studiul, p. 70-77.

6. CONCLUZII

Pe baza studiului, se poate concluziona că restricțiile privind plățile în numerar nu vor permite soluționarea în mod semnificativ a problemei finanțării terorismului. Ineficiența măsurii se datorează faptului că tranzacțiile vizate în cadrul acestor obiective sunt fie de o valoare prea mică pentru a intra sub incidența acesteia, fie sunt deja tranzacții ilegale în care o interdicție suplimentară ar avea un impact limitat, fie ambele.

Cu toate acestea, constatările preliminare ale studiului arată că interzicerea plăților în numerar cu valoare ridicată ar putea avea un impact pozitiv asupra luptei împotriva spălării banilor. Dat fiind faptul că spălarea banilor se referă, în mod obișnuit, la fonduri provenite din activități infracționale sau din fraudă fiscală, restricțiile privind plățile în numerar ar putea avea un impact indirect asupra unor astfel de activități.

Cu toate acestea, ar fi necesară o evaluare mai precisă a acestei chestiuni, având în vedere că inițiativa actuală avea ca obiectiv combaterea finanțării terorismului.

O altă concluzie importantă este aceea că dispozițiile naționale divergente privind plățile în numerar denaturează concurența pe piața internă, conducând la posibile delocalizări ale întreprinderilor la nivel transfrontalier, în special pentru anumite sectoare specifice care se bazează în mod semnificativ pe tranzacții în numerar, cum ar fi comerțanții de bijuterii sau de automobile. Aceste restricții naționale divergente ar putea crea, de asemenea, lacune care permit eludarea limitelor naționale privind plățile în numerar și, prin urmare, scăderea eficienței acestora.

În cele din urmă, trebuie remarcat faptul că restricțiile privind plățile în numerar reprezintă o chestiune sensibilă pentru cetățenii europeni și că mulți dintre aceștia consideră posibilitatea de a plăti în numerar ca o libertate fundamentală, care nu ar trebui să fie restricționată în mod disproporționat.

Având în vedere aspectele privind piața internă, precum și importanța și sensibilitatea unei astfel de măsuri potențiale, această chestiune necesită o evaluare suplimentară. În această etapă, Comisia nu ia în considerare nicio inițiativă legislativă în acest sens.